

ที่ นร (กมจ) ๑๐๑๙/ ๓๑

สำนักงาน ก.พ.
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง การจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้บังคับครอบคลุมถึงคณะกรรมการ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. บันทึกเสนอคณะรัฐมนตรี เรื่อง การจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ให้ใช้บังคับครอบคลุมถึงคณะกรรมการ

ด้วยสำนักงาน ก.พ. ขอเสนอเรื่องการจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้บังคับ
ครอบคลุมถึงคณะกรรมการ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
กำกับการบริหารราชการสำนักงาน ก.พ. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่เสนอ

พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖ บัญญัติให้
องค์กรกลางบริหารงานบุคคลมีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบ
และมาตรา ๑๔ บัญญัติเพื่อให้การดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมและข้อกำหนดจริยธรรมตามมาตรา ๖
เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม ให้คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม
(ก.ม.จ.) มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์เป็นระเบียบ คู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติเพื่อให้องค์กรกลางบริหารงาน
บุคคล องค์กรตามมาตรา ๖ วรยศสอง และหน่วยงานของรัฐ ใช้เป็นหลักเกณฑ์สำหรับการจัดทำประมวล
จริยธรรมและข้อกำหนดจริยธรรม รวมทั้งการกำหนดกระบวนการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
และมาตรา ๑๓ บัญญัติให้ ก.ม.จ. มีอำนาจเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์
ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี รวมถึงตีความและวินิจฉัย
ปัญหาที่เกิดจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม

๑.๒ การดำเนิน...

๑.๒ การดำเนินการที่ผ่านมา

คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันศุกร์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณาและร่วมกันอภิปรายโดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะว่า การจัดทำประมวลจริยธรรมควรนำไปใช้กับกรรมการต่าง ๆ เนื่องจากคณะกรรมการส่วนใหญ่เป็น คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหาร มีหน้าที่หรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครอง ของรัฐในการดำเนินการตามกฎหมายจึงต้องทำงานด้วยความเป็นธรรม ดังนั้น การจัดทำประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงควรมีผลใช้บังคับครอบคลุมถึงคณะกรรมการด้วย และเพื่อให้การจัดทำประมวล จริยธรรมไม่เกิดปัญหาข้อกฎหมาย จึงควรใช้อำนาจตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐาน ทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบให้การจัดทำประมวลจริยธรรม สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ครอบคลุมถึงคณะกรรมการด้วยโดยอนุโลม จึงมีมติเห็นชอบในหลักการให้นำ ประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่าง ๆ ที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและองค์กรที่มี หน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมจัดทำขึ้นมาใช้บังคับให้ครอบคลุมถึงคณะกรรมการ ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับ มอบหมายให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ในหน่วยงาน ของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และ หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ด้วยโดยอนุโลม และมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ก.ม.จ. นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรที่มีหน้าที่จัดทำ ประมวลจริยธรรมให้ใช้บังคับครอบคลุมถึงคณะกรรมการด้วยโดยอนุโลม

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ระเบียบคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำ ประมวลจริยธรรม ข้อกำหนดจริยธรรม และกระบวนการรักษากฎจริยธรรมของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ กำหนดให้องค์กรที่มีหน้าที่จัดทำ ประมวลจริยธรรมดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ระเบียบ ฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำประมวล จริยธรรมขององค์กรที่มีหน้าที่จัดทำประมวลจริยธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีมาตรฐานเดียวกัน และไม่ล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็ว

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ รวบรวมกฎหมายที่กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ซึ่งครอบคลุมถึงคณะกรรมการ ได้แก่

๑) พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ

๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือ พนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งใช้อำนาจ หรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

๓) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคล คณะบุคคลหรือนิติบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่ก็ตาม

๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ และบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองด้วย

๕) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง (๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ (๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) หรือ (๒)

๖) พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

๔.๒ ความหมายและวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการ

นายธรรมนิตย์ สุ่มันตกุล อธิบดีรองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความหมายว่า “คณะกรรมการ” คือ กลุ่มของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการบางอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน และมีความสัมพันธ์ร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ในทางการบริหารนั้นถือว่า คณะกรรมการเป็นการกระทำของกลุ่ม ถือว่าคณะกรรมการเป็นกลุ่มก่อให้เกิด การรวมพลัง (synergy) ผลรวมของงานที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นกลุ่มย่อมมีมากกว่าผลรวมของงาน ที่เกิดจากต่างคนต่างทำ คณะกรรมการอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน อาทิ Board, Commission, Task Force หรือ Team Work

๔.๓ ศึกษาข้อมูลการจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในต่างประเทศ บริษัทชั้นนำในประเทศและต่างประเทศ ที่มีการจัดทำประมวลจริยธรรมซึ่งครอบคลุมถึงคณะกรรมการ ได้แก่ ประเทศนิวซีแลนด์ Uber Technologies, Inc Accenture PLC และเครือเจริญโภคภัณฑ์

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบการจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ใช้บังคับครอบคลุมถึงคณะกรรมการด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงพัชรภากร เทวกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๒๐๒๙ (ดวงดาว)

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๒๐๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ duangdaow@ocsc.go.th